

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

معنی الأديب

بحث «قد»

جلسه ۴۶

استاد وافى

«قد» اسمی:

۱. اسم فعل: مرادف «یکفی» نحو: قد زیدا درهم

۲. اسم مرادف «حسب»:

الف: معرب، اندک است   ب: مبنی، (زیاد است) قد زید درهم

«قد» حرفی:

مختص به: ۱. فعل متصرف ۲. خبری ۳. مثبت ۴. مجرد از جازم، ناصب و حرف تنفیس

نکته: از فعل هرگز فاصله نمی گیرد، مگر با قسم: (فَقَدْ وَاللَّهِ بَيْنَ لِي عِنَائِي * بَوْشَكِ فِرَاقِهِمْ صُرْدٌ يَصِيحُ)

معانی «قد» حرفی:

۱. توقع: به نظر مصنف به معنی توقع نیست، بلکه بر فعل (متوقع) داخل می شود.

۲. تقریب ماضی به حال: لازمه این معنی سه امر است:

الف: داخل بر «لیس، عسی، نعم و بئس» نمی شود.

ب: لازم است بر ماضی که برای «حال» واقع شده است داخل شود: (وَمَا لَنَا إِلَّا

نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أَخْرَجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا)

ج: امکان دخول لام ابتداء بر فعل در مثل: «إِنَّ زَيْدًا لَقَدْ قَامَ»

۳. تقلیل   ۴. تکثیر   ۵. تحقیق   ۶. نفی (شرح این معانی در درس آینده...)